

Aki még nem oltatta be magát, az tegye meg! – Interjú Erdei Annával

Lesz-e negyedik hullám, és ha igen, mit tehetünk most azért, hogy minél kisebb legyen? Mit mond a szakértő a 12–15 évesek oltásáról? Erdei Anna immunológust, az MTA főtitkárhelyettesét kérdeztük a jelenlegi járványhelyzetről és az előttünk álló hónapokról.

2021. Július 14.

Erdei Anna Fotó: mta.hu / Szigeti Tamás

Lesz negyedik hullám?

Nem vagyok járványszakértő, de követve az idevágó szakirodalmat sokakkal együtt én is azt gondolom, hogy igen. Legkésőbb az őszi időszakban visszatér a vírus, de remélhetőleg az eddigieknél jóval enyhébb hullámokat vetve. Most jó a helyzet: a száraz, napsütéses időjárás nem kedvez a vírusnak, az emberek jórészt a szabadban tartózkodnak, az esetszámok nagyon alacsonyak, ami a 2. és 3. hullám között nem volt így. Elcsitult a járvány, de a vírus nem tűnt el, az ördög nem alszik.

Mit kellene tennünk a nyár folyamán azért, hogy minél kisebb legyen az őszi hullám?

Továbbra is óvatosnak kellene lennünk. Persze élvezzük ki a nyárból, amit lehet, kinn a szabadban, a vízparton, de vigyáznunk kell, mert a delta variáns, az indiai változat sajnos erősen terjed már Európában is. Továbbra is érdemes kerülni a zsúfoltságot, kellő távolságot tartani, és főként, ha zárt térben idegenekkel vagyunk együtt, ajánlatos felvenni a maszkot – például boltokban vagy a tömegközlekedési eszközökön. Nem szabad elfelejteni, hogy ez egy világjárvány, és amíg vannak góccok különböző helyeken – most például Indiában, Brazíliában, Nagy-Britanniában –, addig bármikor fellángolhat a járvány nálunk is. A vírus nem ismer határokat. Sajnos olyan országokban is terjed a legújabb variáns, ahol úgy tűnt, már sikerült leküzdeni a vírust – például Izraelben –, és ismét szigorítani kell a járványügyi szabályokon. A legújabb kutatások szerint elsősorban az oltatlanok vannak veszélyben, ami fokozottan felhívja a figyelmet a vakcina felvételének fontosságára.

Nagyon fontos, hogy aki még nem oltatta be magát, az tegye meg! Külön hangsúlyozni kell, hogy a két oltásra tervezett vakcináknál – és a legtöbb ilyen – nem elég, ha valaki csak az egyiket kapja meg. Attól, hogy valaki már az első oltás után megkapja a védettségi kártyát, immunológiai szempontból még nem lesz védett, vagyis megfertőződhet – ennek elkerülése érdekében feltétlenül szükséges a második adag felvétele is.

Az indiai variánsról, azaz a deltáról tudjuk, hogy az eddigieknél gyorsabban terjed. Súlyosabb megbetegedéseket is okoz?

A tapasztalatok alapján a korábbi variánsoknál enyhébb, megfázáshoz hasonló tüneteket okoz: fej- és torokfájás, orrfolyás, nátha, hőemelkedés, kis láz jellemző.

Mi a véleménye a fiatalok, köztük a 12–15 évesek beoltásáról? A lakosság nyájimmunitásához ez szükséges lenne, ráadásul a delta variáns is nagyon terjed a körükben.

Feltétlenül ajánlott számukra is az oltás, és jó lenne, ha minél több gyerek be lenne oltva szeptemberig, az iskolakezdésig. Egyrészt kipróbált, biztonságos dologról van szó, az amerikai és az európai hatóságok is engedélyezték már a Pfizer vakcinát a körükben. Másrészt valóban, a vírus most inkább a fiatalokat veszi célba azokban az országokban, ahol az idősebb generációk átoltottsága már elég jó. Az oltás esetleges mellékhatásainak a kockázata a fiataloknál is jóval kisebb, mint a vírusfertőzés, illetve a COVID szövődményeinek a kockázata.

Minden oltóanyag hatékony?

Az alkalmazott oltóanyagok – bár különböző mértékben – mind kiválóan védettséget a fertőzéssel szemben, így az oltottakban nem alakul ki súlyos betegség, és az eddigi adatok alapján az új variánsok ellen is jelentős mértékben védenek. Sajnos azonban mára már egyetelmű, hogy a kínai Sinopharm vakcinával oltott 60 éven felülieknek körülbelül harmadában nincs jelen a vírus elleni védelmet biztosító antitest, azaz ellenanyag. Egyébként maga a kínai gyártó is csak 59 éven aluliaknak ajánlotta ezt a vakcinát, mivel idősebbek esetében nem végeztek vizsgálatokat. Én immunológusként ki merem jelenteni, hogy ha nincs ellenanyag a szervezetben, akkor nincs védettség. A jó hír viszont az, hogy ha akár csak kis mennyiségben is, de jelen van a vírus tüskefehérjéje elleni antitest a szervezetben, akkor biztosított a védelem.

Mit lehet tenni a Sinopharmmal oltott idősök esetében?

Először is meg kellene vizsgálni, hogy azokban az idősökben, akik jóhiszeműen beoltatták magukat a kínai vakcinával – ez több százezer ember –, van-e ellenanyag. Ezt szervezett keretek között, ingyenesen kellene tesztelni, mivel nem mindegy, hogy mit és hogyan néznek. Alapvetően a tüskefehérje elleni antitest jelenlétét kellene vizsgálni, mert csak ez biztosít kellő védelmet a vírussal szemben. Akiról kiderül, hogy nincs a szervezetében ilyen, ún.

vírusneutralizáló antitest, azaz nem védett, azt újra kellene oltani, nyilván nem Sinopharmmal, hanem mRNS-alapú Pfizer vagy Moderna vakcinával.

Hosszasan beszélt Karikó Katalinnal az Akadémia májusi közgyűlése alatt. Miről beszélgettek?

Igen, nagyon jól beszélgettünk, nem csupán szakmai dolgokról. Megnyerő és őszinte egyéniség, aki egyszerűen, tisztán fogalmaz. Kiderült, hogy mennyire széles látókörű: szinte bármi került szóba, nagyon tájékozott volt. Az is kiderült számomra, hogy nemcsak kiváló kutató, de nagyon jó vezető is, aki törődik az embereivel. Kellemes meglepetés volt számomra, hogy az [általunk készített animáció](#), amely azt mutatja be, hogy miként működnek a koronavírus elleni vakcinák annyira megtetszett neki, hogy rendszeresen használja az előadásaiban is.

A jelenlegi adatok alapján meddig tart a védőoltások hatása, szükség lehet-e a többi vakcinánál is harmadik adagra?

Egyelőre azt tudjuk, hogy körülbelül 10 hónapig biztosan védenek, mivel ennyi idő telt el azóta, hogy elkezdték alkalmazni az első új koronavírus elleni védőoltásokat. Fantasztikus eredménye a tudomány művelői, a vakcinagyártók és a döntéshozók ritkán tapasztalható összefogásának, hogy a járvány kezdete után néhány hónappal már elérhetőek voltak a vakcinák. De mindig szem előtt kell tartani, hogy ez egy új vírus, ami újabb és újabb meglepetéseket okozhat. A virológus, az immunológus és az orvos is most ismeri meg a működését, a változékonyságát, a fertőzés okozta következményeket és leküzdésük lehetőségeit. Az újonnan felbukkanó variánsok ellen és az immunmemória fenntartása érdekében nagyon valószínű, hogy szükség lesz harmadik oltásra is. Elképzelhető, hogy az emlékeztető oltást évente ismételni kell – hasonlóan az influenzához. Egyelőre keveset tudunk a betegség hosszú távú hatásairól, ezek kutatására éppen most írt ki pályázatot az MTA.

Forrás: https://mta.hu/mta_hirei/aki-meg-nem-oltatta-be-magat-az-tegye-meg-111528

Válogatta: Fonyó Istvánné